

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Навчально-науковий інститут культури і мистецтв
Кафедра музикознавства та культурології

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**щодо написання та захисту кваліфікаційних робіт
для здобуття освітнього рівня «Магістр»
для студентів спеціальності 034 Культурологія**

УДК 378.091.27:001.89:008(072.8)

М 54

*Рекомендовано до друку вченою радою Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка
(протокол № 9 від 27 березня 2023 р.)*

Укладачі:

Зав'ялова О. К., доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри музикознавства та культурології СумДПУ імені А. С. Макаренка

Литвиненко А. І., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музикознавства та культурології СумДПУ імені А. С. Макаренка

Рецензенти:

Стахевич О. Г., доктор мистецтвознавства, професор кафедри музикознавства та культурології СумДПУ імені А.С. Макаренка

Лук'яненко О. В., доктор історичних наук, доцент, завідувач кафедри культурології Полтавського НПУ імені В. Г. Короленка

М 54 Кваліфікаційна робота за освітнім ступенем «Магістр»: методичні рекомендації щодо написання та захисту кваліфікаційних робіт на здобуття освітнього ступеня Магістр за спеціальністю 034 Культурологія [уклад.: О. К. Зав'ялова, А. І. Литвиненко]. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2023. – 44 с.

Методичні рекомендації містять загальні положення щодо підготовки, написання та захисту кваліфікаційного дослідження здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 034 Культурологія. У розробці окреслено порядок визначення тем магістерських робіт, подано вимоги щодо структури, обґрунтування категоріального апарату, мети, завдань та висновків дослідження, а також визначено критерії оцінювання результатів наукових пошуків здобувача. Матеріали методичної розробки допоможуть магістрам культурології підготуватися до захисту наукової роботи згідно з вимогами кваліфікаційного іспиту. Рекомендовано для магістрантів, наукових керівників, фахівців зі спеціальності 034 Культурологія.

УДК 378.091.27:001.89:008(072.8)

© Зав'ялова О.К., 2023
© Литвиненко А.І., 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ I ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ.....	5
1.1. Загальні положення.....	5
1.2. Порядок визначення й затвердження тематики кваліфікаційних робіт	6
1.3. Науковий керівник, консультант	7
1.4. Права й обов'язки студента.....	8
1.5. Організаційні етапи виконання кваліфікаційної роботи.....	8
1.6. Контроль за виконанням кваліфікаційної роботи	9
1.7. Запобігання випадків академічної недоброочесності	9
РОЗДІЛ II СТРУКТУРА ТА МЕТОДИКА НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	12
РОЗДІЛ III ВИМОГИ ТА ПРАВИЛА ДО ОФОРМЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ.....	20
РОЗДІЛ IV АПРОБАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ	25
РОЗДІЛ V ПІДГОТОВКА, ПОРЯДОК ТА ПРОЦЕДУРА ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	27
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ.....	31
ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ ДЛЯ МАГІСТРІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 034 – КУЛЬТУРОЛОГІЯ.....	36
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	37
ДОДАТКИ	39

ВСТУП

Кваліфікаційне дослідження магістра – одна з форм представлення результатів наукової діяльності здобувача вищої освіти, що засвідчує рівень його фахової компетентності. Магістерське дослідження є науковою роботою, яку здобувач має виконувати самостійно під керівництвом наукового керівника і захистити у присутності екзаменаційної комісії публічно. Тож, основне завдання автора дослідження – продемонструвати рівень набутої під час навчання в магістратурі інтегральної компетентності, уміння самостійно вести науковий пошук і вирішувати поставлені завдання відповідно до набутої кваліфікації.

Проблематика магістерських робіт зі спеціальності 034 Культурологія передбачає розв'язання широкого кола актуальних питань з теорії та історії культури, культурної аналітики, прикладної культурології, культурних і мистецьких практик, соціальних, етнічних, політичних, гендерних та інших аспектів культури суспільства.

Зміст магістерської роботи може демонструвати результати як теоретичних так і практичних (експериментальних) досліджень; містити розробку нових методів та методичних підходів до вирішення наукових проблем, а також пропонувати оригінальні авторські методики щодо розв'язання завдань прикладного характеру. Проблематика наукового дослідження повинна відповідати актуальним завданням сьогодення, сприяти розвитку культурологічного знання, а також наукової теорії та практики в галузі культури і мистецтва.

Методичні рекомендації щодо організації, виконання та захисту кваліфікаційних магістерських робіт укладено на основі чинних нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки України:

- Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 року №1556-VII;
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов у сфері вищої освіти» від 30.12.2015 року №1187).

А також внутрішніх нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу;
- Положення про кваліфікаційну роботу;
- Положення про екзаменаційну комісію у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка.

РОЗДІЛ I

ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1. Загальні положення

Магістерське кваліфікаційне дослідження – самостійна науково-дослідницька праця здобувача другого рівня вищої освіти, що має на меті встановити рівень його освітньої та наукової підготовки відповідно до програмних результатів навчання за відповідною освітньою програмою. Наукове дослідження магістра передбачає формування у здобувача загальних і спеціальних компетентностей: здатності самостійно здійснювати науковий пошук і розв'язувати конкретні науково-теоретичні й практичні завдання професійного характеру.

Під час написання кваліфікаційного дослідження здобувач повинен продемонструвати такі вміння та навички:

- обґрунтовувати актуальність, розкривати зміст і сутність обраної науково-дослідницької теми, спираючись на отримані знання із вивчених освітніх компонентів та аналіз самостійно опрацьованих джерел;

- систематизувати й узагальнювати зібраний матеріал з проблеми дослідження;

- здійснювати критичний аналіз різних поглядів, теоретичних концепцій і виробити власну позицію вирішення проблеми;

- оцінити практичний досвід, розробки, пропозиції та рекомендації з обраної теми;

- виконати поставлені завдання щодо дослідження явища, процесу;

- сформулювати та обґрунтувати висновки стосовно сутності проблеми;

- дотримуватися вимог щодо оформлення посилань на використані джерела та вимог до загального оформлення кваліфікаційного дослідження.

Захист кваліфікаційної роботи є формою атестації, спрямованої на встановлення рівня відповідності наявних у здобувача результатів навчання за освітньою програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 034 Культурологія очікуваним результатам.

До захисту кваліфікаційної роботи допускаються студенти, які:

- виконали навчальний план з теоретичної та практичної підготовки;

- підготували магістерську роботу вчасно і без порушень та успішно пройшли попередній захист роботи на кафедрі.

Обов'язковою умовою допуску магістра до захисту кваліфікаційної роботи є наявність двох публікацій у наукових виданнях та апробація результатів роботи на конференціях різних рівнів.

Позитивна оцінка прилюдного захисту кваліфікаційної роботи здобувача є підставою для присвоєння йому академічної та професійної кваліфікації відповідно до спеціальності 034 Культурологія – *Магістр культурології за спеціалізацією аналітик в сфері культури.*

1.2. Порядок визначення й затвердження тематики кваліфікаційних робіт

Тематика магістерських робіт визначається кафедрою музикознавства та культурології і має відповідати програмним результатам навчання, зафіксованим в освітній програмі підготовки магістра зі спеціальності 034 Культурологія.

Тематика кваліфікаційних робіт оновлюються кожного навчального року. Студент має право запропонувати свою тему з обґрунтуванням доцільності її розробки. У таких випадках перевагу надають темам, що прямо пов'язані з місцем майбутньої професійної діяльності випускника.

Тематика кваліфікаційних робіт ухвалюється рішенням вчених рад. Для їх затвердження на вчену раду ННКиМ подається витяг із протоколу засідання кафедри з переліком тематики досліджень. На підставі цього документу директор інституту формує проєкт наказу.

Остаточне затвердження тем магістерських робіт здійснюється наказом ректора. Після цього науковий керівник розробляє та надає студенту один екземпляр ухваленого на кафедрі завдання кваліфікаційної магістерської роботи (*Додаток А*). Отримане студентом завдання є підставою для виконання дослідження.

Зміни або уточнення в формулюванні теми кваліфікаційного дослідження можуть бути внесені лише з об'єктивних причин, за згодою чи з ініціативи наукового керівника, відповідно до процедури наведеної вище (з обґрунтуванням) та не пізніше дати оприлюднення наказу ректора про допуск роботи до захисту.

Основними критеріями для формування тематики кваліфікаційного дослідження мають бути:

- актуальність, елементи новизни та перспективність обраної теми;
- зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами кафедри;

– можливість здійснити апробацію результатів наукового дослідження.

Назва теми кваліфікаційної магістерської роботи повинна складатися не більше ніж з 10–12 слів. У темі вказують часові межі дослідження, або епоху явища, що досліджується. Формулювання теми має відобразити мету і відповідати змісту роботи.

1.3. Науковий керівник, консультант

Науковим керівником магістерської роботи призначають висококваліфікованого фахівця кафедри, що має науковий ступінь та/або вчене звання.

Функції наукового керівника:

- допомагає студенту обрати найбільш перспективний та актуальний напрям кваліфікаційного дослідження;
- знайомить здобувача з вимогами щодо підготовки та захисту кваліфікаційної роботи;
- надає допомогу щодо розробки календарного плану-графіка на весь період виконання дослідження (від вибору теми до захисту роботи);
- рекомендує студенту необхідну наукову літературу та джерела з теми роботи;
- регулярно надає змістовні консультації;
- спостерігає за ходом написання роботи, контролює своєчасне подання роботи до захисту;
- допомагає у складанні висновків;
- надає консультацію у підготовці до захисту;

Науковий керівник має право:

- запропонувати кандидатуру рецензента кваліфікаційної магістерської роботи (спеціаліста з проблематики дослідження);
- ознайомити студента з рецензією до захисту;
- бути присутнім на відкритому засіданні екзаменаційної комісії під час захисту.

У межах навчального року викладач має право одночасно керувати не більше ніж п'ятьма магістерськими дослідженнями.

1.4. Права й обов'язки студента

Студент має право:

- обирати тему кваліфікаційного дослідження з переліку, запропонованого кафедрою, або пропонувати свою, якщо вона відповідає вимогам, що висуваються до магістерських робіт (з урахуванням сфери наукових інтересів керівника);
- ставити питання перед кафедрою про зміну теми та /або наукового керівника, якщо для цього є поважні причини;
- ознайомитися з рецензією та висновками наукового керівника на виконану ним кваліфікаційну роботу.

Студент зобов'язаний:

- чітко дотримуватися календарного плану виконання кваліфікаційної роботи;
- виконати й оформити роботу відповідно до встановлених вимог;
- дотримуватися законодавства України про збереження авторського права.

1.5. Організаційні етапи виконання кваліфікаційної роботи

Після затвердження теми магістерської роботи студент отримує від наукового керівника завдання з календарним планом, у якому відображено всі етапи й терміни виконання дослідження (*Додаток А*). Завдання дослідницької роботи складається у двох примірниках, підписується студентом і науковим керівником та затверджується на засіданні кафедри. Один примірник документа отримує студент, другий зберігається на кафедрі. Зміна календарного плану написання роботи можлива тільки за згодою, чи з ініціативи наукового керівника і затверджується на кафедрі.

Організація процесу виконання кваліфікаційної магістерської роботи має такі етапи:

1) підготовчий – починається з моменту затвердження теми та отримання студентом індивідуального завдання від наукового керівника, щодо виконання такої першочергових завдань: ознайомлення зі станом розробки проблеми, збирання матеріалів, проведення необхідного огляду та аналізу схожих робіт та їх застосування у галузі 03 Гуманітарні науки;

2) основний – передбачає опис та обробку зібраного матеріалу дослідження, викладення наукової проблематики у вигляді послідовного,

зв'язного тексту за структурою роботи, формулювання висновків. На цьому етапі студент також готує публікації за проблемою дослідження;

3) підсумково-оформлювальний – передбачає подання оформленої роботи до попереднього захисту на засіданні кафедри. На цьому етапі робота має бути повністю виконана та перевірена керівником;

4) заключний – передбачає написання висновків науковим керівником щодо виконаного кваліфікаційного дослідження, рецензування роботи спеціалістом відповідного профілю, проведення попереднього захисту та отримання рішення кафедри про допуск роботи до захисту.

Допуск до захисту магістерського дослідження надається кафедрою після попереднього обговорення її результатів, але не пізніше трьох тижнів до початку роботи екзаменаційної комісії (початку підсумкової атестації випускників).

1.6. Контроль за виконанням кваліфікаційної роботи

Безпосередній контроль за виконанням кваліфікаційної магістерської роботи відповідно до календарного плану здійснює науковий керівник. Інформація наукових керівників про хід виконання студентами робіт заслуховується на засіданнях кафедри не рідше одного разу на семестр. Кафедра має право на підставі попереднього розгляду та обговорення результатів дослідження (попереднього захисту), або письмової заяви наукового керівника про невиконання студентом календарного плану, не допустити роботу до захисту.

1.7. Запобігання випадків академічної недоброчесності

Із метою виявлення і запобігання (недопущення) випадків академічної недоброчесності та необґрунтовано великої кількості текстових запозичень у магістерських роботах студентів згідно з діючим законодавством України сформовано процедуру розгляду та фіксування фактів плагіату, а також формалізації можливих наслідків його вчинення у межах Університету. Нормативно-правовою базою є: Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 року; Закон України «Про авторське право і суміжні права» № 3792-12 від 05.12.2012 року; Цивільний Кодекс України № 435-IV від 16.01.2003 року; Статут СумДПУ імені А. С. Макаренка.

Плагіатом вважають використання в кваліфікаційній роботі чужого тексту, опублікованого на паперовому або електронному носіях, без посилання на джерело або при наявності посилань, у яких обсяг і характер запозичень ставлять під сумнів самостійність виконання дослідження загалом, або будь-якого з його розділів. Різновидами плагіату визнаються такі: дослівний виклад запозиченого тексту; виклад запозиченого тексту зі заміною слів і виразів без зміни змісту.

Метою запровадження комп'ютерної перевірки кваліфікаційної роботи на унікальність (автентичність) є:

- забезпечення належного наукового рівня кваліфікаційних робіт, що виконуються студентами в Університеті;
- дотримання прав інтелектуальної власності фізичних та юридичних осіб при роботі з оприлюдненими (опублікованими) джерелами інформації;
- удосконалення дослідницької компетентності студентів, зокрема, навичок коректної роботи з джерелами наукової інформації та формування сумлінного ставлення до інтелектуальних надбань;
- роз'яснення відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування при виконанні кваліфікаційних робіт, дотримання вимог наукової етики;
- стимулювання самостійності та індивідуального внеску автора під час виконання науково-дослідних робіт.

Для контролю самостійного виконання кваліфікаційних робіт використовується комп'ютерна програма, рекомендована МОН України або науково-методичною радою Університету, що дозволяє виявити ступінь запозичень у роботі. Відповідальним за автентичність кваліфікаційних досліджень, що виносяться на захист є завідувач кафедри.

Порядок перевірки кваліфікаційної роботи на унікальність:

- 1) кваліфікаційна робота подається студентом на кафедру для перевірки на плагіат у форматах: *.doc, *.docx, *.rtf не пізніше, ніж за тиждень до її попереднього захисту та надання допуску до захисту на засіданні екзаменаційної комісії;
- 2) для подання на кафедру кваліфікаційної магістерської роботи студент заповнює заяву за формою (*Додаток Б*), у якій засвідчує, що ознайомлений із нормативною базою щодо перевірки поданої роботи на плагіат та можливістю застосування санкцій, у разі виявлення плагіату;
- 3) підписана за формою заява залишається на кафедрі;
- 4) завідувач кафедри призначає відповідального за перевірку кваліфікаційної магістерської роботи з числа провідних фахівців кафедри, який протягом трьох днів після написання заяви студентом здійснює перевірку

електронного варіанту роботи на плагіат. Результати перевірки заносяться у протокол;

5) за результатом перевірки завідувач кафедри приймає рішення про допуск роботи до попереднього захисту, або про її доопрацювання, у визначений термін та повторну перевірку на унікальність (автентичність). Рішення повідомляється студенту завідувачем кафедри в день його прийняття. Студент несе відповідальність за надання електронної версії своєї роботи у терміни, встановлені чинним Положенням.

Завідувач кафедри несе відповідальність за перевірку на унікальність кваліфікаційної магістерської роботи у встановлені терміни, прийняття об'єктивного рішення про допуск роботи до попереднього захисту чи про доопрацювання роботи та повторну її перевірку на академічну доброчесність.

Завідувач кафедри, у випадку незгоди студента з прийнятим рішенням за результатами перевірки на унікальність, призначає комісію (завідувач і дві особи з числа провідних науково-педагогічних працівників кафедри). Остаточне рішення щодо результатів визначення ступеня унікальності кваліфікаційної магістерської роботи приймається на засіданні кафедри з урахуванням висновків комісії.

Студенту надається можливість довести самостійність виконаного ним кваліфікаційного магістерського дослідження, й після доопрацювання здійснити додаткову перевірку роботи на плагіат.

Студент допускається до захисту при наявності в роботі значення для коефіцієнта подібності 1 – не більше 50%, а для коефіцієнта подібності 2 – не більше 10 %. Зміна встановленої норми може бути обґрунтована рішенням кафедри з урахуванням особливостей підготовки конкретної кваліфікаційної роботи.

РОЗДІЛ II

СТРУКТУРА ТА МЕТОДИКА НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційне дослідження виконується державною мовою, згідно з вимогами Стандарту вищої освіти. Робота має бути актуальною, містити наукову новизну, авторський підхід і бути спрямована на розробку новітніх технологій та методик, а також відображати практичне значення отриманих результатів дослідження та їх апробацію.

Рекомендовані обсяги кваліфікаційної роботи:

- 50–70 сторінок основного тексту (без урахування додатків).
- Встановлені обсяги дослідження можуть варіюватися у межах $\pm 10\%$.

Структура магістерської роботи має містити такі розділи:

- Титульна сторінка.
- Зміст.
- Перелік умовних скорочень (за необхідності).
- Вступ.
- Розділ 1 (огляд науково-методичної літератури: поняттєво-термінологічний апарат дослідження; історіографія обраної проблематики; історичний розвиток досліджуваної теми);
 - Розділ 2 (виклад основних результатів дослідження та їх обґрунтування: теоретичне висвітлення проблеми дослідження; аналіз, класифікація досліджуваних явищ, процесів за певними критеріями тощо (територіальні, хронологічні, культурно-соціальні, національно-етнічні, стилістичні та ін.);
 - Розділ 3 (імплементация наукових розвідок у практику: авторські ідеї, що базуються на теоретичному осмисленні обраної теми, аналіз авторських підходів до досліджуваної теми).
- Висновки.
- Список використаних джерел.
- Додатки.

ТИТУЛЬНА СТОРІНКА

Титульна сторінка роботи містить:

- найменування навчального закладу (ЗВО) де виконана робота;
- найменування кафедри, де виконана робота;
- прізвище, ім'я, по батькові студента;
- повна назва теми магістерської роботи;
- галузь та спеціальність підготовки фахівців;
- різновид роботи (магістерська робота);

– прізвище, ініціали, вчене звання, науковий ступінь наукового керівника;

– рік виконання роботи.

Зразок оформлення титульної сторінки міститься у Додатку В.

ЗМІСТ

Зміст дослідження подається на початку роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок вступу, усіх розділів, підрозділів та пунктів, висновків, списку використаних джерел, додатків (*Додаток Г*).

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ І ТЕРМІНІВ

Такий перелік наводиться, якщо в роботі вжито специфічну термінологію, маловідомі скорочення, нові символи тощо. Перелік друкується двома колонками, у яких ліворуч за абеткою наводять скорочення, праворуч – їх детальну розшифровку. Якщо спеціальні терміни, символи, повторюються менше трьох разів, перелік не складають, а їх розшифрування наводять у тексті під час першого згадування.

ВСТУП

У вступі обґрунтовується значущість наукової проблематики; доводиться доцільність та стан розробки теми; розкриваються основні положення роботи у нижче наведеній послідовності.

Вступ містить:

- актуальність (1 – 1,5 стор.);
- мета дослідження (1 речення);
- завдання дослідження (не менше трьох завдань);
- об’єкт дослідження (1 речення);
- предмет дослідження (1 речення);
- перелік методів дослідження, використаних у роботі (1 речення);
- наукова новизна (як правило підтверджуючі дані) (1 абзац);
- практичне значення одержаних результатів (якщо воно є у роботі) (1 абзац);
- апробація результатів дослідження (1 абзац).

Обсяг вступу не повинен перевищувати 2–3 сторінок.

Актуальність теми. Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими підходами до розв’язання проблеми обґрунтовується актуальність

та доцільність роботи для розвитку галузі 03 Гуманітарні науки. Висвітлення актуальності повинно бути логічним та доцільним.

Мета і завдання дослідження, їх чітке та правильне формулювання є необхідною умовою написання будь-якої наукової роботи. **Мета** – це кінцевий науковий результат, якого прагне досягти автор у процесі власного дослідження.

– вирішення певних теоретичних питань стосовно проблеми дослідження (напр., виявлення сутності понять, явищ, процесів, подальше вдосконалення їх вирішення, розробка ознак, рівнів функціонування, критеріїв ефективності, принципів та умов застосування тощо);

– глибоке вивчення досвіду вирішення певної проблеми, виявлення її стану, вад чи труднощів, їх причин, типових особливостей, інноваційності тощо;

– обґрунтування необхідної системи заходів щодо вирішення певної проблеми;

– розробка методичних рекомендацій та пропозицій щодо використання результатів дослідження у практиці роботи відповідних установ (організацій).

Для формулювання мети роботи потрібно використовувати словосполучення: розробити...; визначити...; обґрунтувати... (зміст, форми, методи, засоби та ін.); висвітлити...; з'ясувати ...; встановити... тощо.

Завдання дослідження підпорядковуються меті дослідження й спрямовані на послідовне її досягнення.

Об'єкт та предмет дослідження співвідносяться як загальне й часткове.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію.

Предмет дослідження міститься у межах об'єкта і становить частину від цілого (тобто об'єкта).

Приклади визначення об'єкта та предмета дослідження:

1) **об'єкт дослідження** – мультимедійне мистецтво, **предмет дослідження** – сучасні тенденції розвитку українського мультимедійного мистецтва;

2) **об'єкт дослідження** – архітектура України першої половини XIX століття, **предмет дослідження** – стильові особливості української архітектурної традиції першої половини XIX століття.

Методи дослідження. Методи дослідження є інструментарієм, необхідним для вирішення поставлених у магістерській роботі завдань. Правильність і доцільність вибору методів дослідження є запорукою досягнення мети та успішного виконання роботи загалом. Перелік методів у

вступі супроводжується коротким описом та поясненням того, що передбачається досліджувати тим чи іншим методом.

Найпоширеніші методи культурологічних досліджень:

Загальнонаукові методи:

Аналіз – метод наукового дослідження, шляхом розкладання предмета (явища) на складники; *синтез* – процес утворення (складання, побудови) цілісного об'єкта (явища). Методи аналізу та синтезу в науковій практиці органічно пов'язані між собою і можуть набувати різних форм, залежно від властивостей, мети, ступеня пізнання та глибини проникнення в сутність досліджуваного об'єкта (явища).

Системний аналіз – вивчення об'єкта дослідження як сукупності елементів, що утворюють систему. У науковому дослідженні системний аналіз передбачає оцінку поведінки об'єкта як системи з усіма факторами, що впливають на його функціонування.

Індукція – метод дослідження, за допомогою якого судження ведуться від фактів до конкретних висновків.

Дедукція – метод дослідження, що дає змогу шляхом аналізу загальних положень і фактів перейти до часткових та поодиноких висновків.

Конкретно наукові методи:

Порівняння – один із найпоширеніших методів пізнання; процес встановлення подібності або відмінності між предметами та явищами дійсності, а також знаходження загального, притаманного двом або кільком об'єктам.

Історичний метод – заснований на вивченні виникнення, формування та розвитку процесів і подій у їх хронологічній послідовності, а також на виявленні внутрішніх та зовнішніх зв'язків, закономірностей та суперечностей історико-культурних (мистецьких) подій і явищ.

Біографічний метод – передбачає дослідження подій на основі свідчень очевидців. Його використання можливе за умови, якщо зібрана інформація буде достатньою і панорамною.

Класифікація. Для з'ясування зв'язків і закономірностей розвитку досліджуваних об'єктів використовується метод класифікації, основним чинником якого є групування, що дає змогу поділити цілісну сукупність об'єктів чи даних на однорідні групи так, щоб розходження всередині групи були менші, ніж між групами. Під час застосування методу групування важливо враховувати однорідність і порівнюваність ознак, за якими здійснюється групування об'єктів чи явищ.

Спостереження – це метод прямої фіксації подій дослідником. Спостерігач або самостійно спостерігає події, що відбуваються, або користується даними спостережень інших осіб (чи приладів).

Елементи наукової новизни отриманих результатів дослідження.

Обґрунтовуються нові наукові положення, запропоновані автором особисто. Необхідно показати відмінність отриманих результатів від відомих раніше, описати ступінь новизни (вперше визначено, удосконалено, набуло подальшого розвитку, створено нову концепцію, розроблену нову систему, із використанням відомого принципу тощо).

Практичне значення отриманих результатів дослідження.

Розкрити можливості застосування результатів наукового дослідження для розробки навчальних курсів культурологічного спрямування, написання методичних розробок, програм, посібників, монографій тощо. *Приклад з роботи: «Творчість М. Л. Бойчука у контексті розвитку українського образотворчого мистецтва першої третини ХХ століття». З'ясування особливостей творчого методу М. Л. Бойчука в українському образотворчому мистецтві першої половини ХХ століття є передумовою для подальшого осмислення закономірностей розвитку образотворчих стилів у спадщині інших українських митців, зокрема у більш широких територіальних та хронологічних межах. Результати дослідження можуть бути використані під час викладання курсів культурологічного змісту.*

Апробація результатів дослідження передбачає участь здобувача у наукових заходах (конференціях, семінарах, симпозіумах, засіданнях круглого столу чи наукового гуртка тощо), опублікування статей, тез, методичних розробок; отримання сертифікатів, дипломів, програм конференцій тощо.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

Складається із розділів, підрозділів, пунктів та підпунктів. *Структура основної частини роботи спрямована на реалізацію завдань кваліфікаційного дослідження.*

РОЗДІЛ 1 зазвичай присвячують характеристиці теоретичних та історичних засад дослідження. На підставі опрацювання статей, монографій, посібників, довідкової літератури тощо здійснюється історіографічний огляд джерел з теми; характеризується коло поняття і термінів, заявлених у роботі. Зауважимо, що правильне використання категоріального апарату, його точність і доцільність, є необхідною умовою наукової розробки. Використані терміни необхідно подавати згідно з посиланням на їх авторів, або довідкові джерела – енциклопедії, словники, довідники тощо.

У **РОЗДІЛІ 2** здійснюють класифікацію та систематизацію зібраного матеріалу дослідження. Найчастіше визначають та аналізують історико-культурний контекст заявленого у роботі феномена (явища, процесу, напрямку, культурного артефакту, події). Розкривають генезу, особливості розвитку, стильову еволюцію та атрибутику предмета дослідження; називають і характеризують засновників та представників досліджуваного явища. У цьому розділі варто також здійснити порівняльний аналіз культурних чи мистецьких процесів, традицій, атрибуції різних історичних епох, регіонів тощо.

У **РОЗДІЛІ 3** описують результати проведеного експерименту (проєкту, заходу, соціопитування, соціокультурної моделі тощо). Отримані дані експерименту мають бути представлені у вигляді теоретичних узагальнень, обґрунтувань і супроводжуватися унаочненням (ілюстрації, інфографіка, фото- і відеоматеріали, анімація тощо).

Кожний розділ магістерської роботи має починатися з нової сторінки. У кінці кожного розділу формулюють висновки, стисло узагальнюючи отримані наукові результати.

ВИСНОВКИ

У висновках подаються найважливіші наукові та практичні результати магістерського дослідження. Висновки повинні бути змістовні, послідовні, лаконічні; **відповідати завданням роботи**; містити найважливіші узагальнення, а також пропозиції щодо подальшої розробки заявленої проблематики. Головна мета висновків – підбити підсумки проведеної роботи. У висновках вказують не лише позитивні моменти, а й можливі недоліки, пропонуючи шляхи їх усунення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Список використаних джерел – це порядок літератури, на яку здійснено посилання в дослідженні. У роботі його розміщують після висновків.

Джерела у списку подають мовою оригіналу й розміщують в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків. Список використаної літератури повинен мати наскрізну нумерацію.

Відомості про джерела, внесені до списку, подаються відповідно до вимог міждержавних і державного стандартів з обов'язковим наведенням назв праць. Бібліографічний опис оформлюється згідно з dstu-8302-2015 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила

складання». Приклади оформлення бібліографічного опису літературних джерел наведено в «Бюлетені ВАК України». 2009. № 5. С. 26-30.

Вдало підібраний список використаних джерел характеризує обізнаність студента з обраною проблематикою дослідження, його уміння систематизувати й критично добирати джерела, виокремлювати найважливіше серед робіт інших дослідників, орієнтуватися в сучасному стані вивчення теми. Підбір літератури варто починати одразу після вибору теми кваліфікаційного дослідження. Рекомендовано насамперед звернутися до каталогів і бібліографічних довідників бібліотеки Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка та використати систему Internet джерел.

Під час вибору та опрацювання літератури за темою дослідження потрібно дотримуватися таких рекомендацій:

- починати слід з літератури, що розкриває теоретичні аспекти питання – авторефератів, дисертацій, монографій і наукових статей, після цього використовувати інструктивні матеріали (тільки останніх видань);

- детальне вивчення літературних джерел полягає в їх конспектуванні й систематизації, характер конспектів визначається можливістю використання даного матеріалу в роботі – виписки, цитати, короткий виклад змісту літературного джерела або характеристика фактичного матеріалу;

- систематизацію отриманої інформації слід проводити за основними розділами магістерської роботи, передбаченим планом;

- при вивченні літератури магістрант не повинен прагнути освоїти всю інформацію, у ній розміщену, а вибирати тільки ту, яка має безпосередній зв'язок з темою роботи. Критерієм оцінки прочитаного є можливість його практичного використання в магістерській роботі. Вивчаючи літературні джерела, варто стежити за оформленням виписок, щоб надалі було легко ними користуватися;

- слід враховувати, що частина отриманих даних виявиться зайвою, дуже рідко вони використовуються повністю;

- слід орієнтуватися на останні розвідки з відповідної проблеми, спиратися на авторитетні джерела, точно указувати, звідки узяті матеріали;

- при відборі фактів з літературних джерел потрібно підходити до них критично.

Важливою формою викладення матеріалу в дослідженні є цитування. Цитати використовують для того, щоб без спотворень передати думку автора першоджерела. За допомогою цитування можна створити систему

переконливих доказів при зіставленні різних точок зору, необхідних для об'єктивної характеристики питання, що вивчається; цитати можуть використовуватися і для підтвердження окремих положень роботи; в усіх випадках число використаних цитат повинне визначатися потребами розробки теми; цитатами не слід зловживати, їх велика кількість може сприйматися як виявлення слабкості власної позиції автора.

ДОДАТКИ

Додатки – це частина роботи, що зазвичай має довідкове значення, але є необхідною для повнішого висвітлення теми. За змістом додатки можуть бути різноманітні: копії справжніх документів, витяги зі звітних матеріалів, окремі положення з інструкцій і правил тощо. За формою вони можуть бути текстом, таблицями, графіками, ілюстраціями, світлинами. Для покращення сприйняття магістерської роботи до додатків за необхідності доцільно вносити допоміжний матеріал:

- репродукції творів;
- таблиці допоміжних текстових чи цифрових даних;
- допоміжні ілюстрації;
- авторські ескізи та розробки;
- протоколи, акти впровадження тощо.

На кожний додаток має бути посилання в тексті основної частини роботи.

РОЗДІЛ ІІІ

ВИМОГИ ТА ПРАВИЛА ДО ОФОРМЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна магістерська робота друкується на аркушах білого паперу формату А4 (210x297 мм). Основний текст роботи друкується з одного боку аркуша через 1,5 комп'ютерних інтервали шрифтом Times New розмір шрифту – 14. Абзацний відступ – 1,25 мм. Текст необхідно друкувати, залишаючи поля: ліве – 30 мм, верхнє, нижнє – 20 мм, праве – 10 – 1,5 мм.

Робота подається до захисту в переплетеному вигляді. Текст кваліфікаційної роботи повинен бути стислий, точний та логічно послідовний. Текст викладають, дотримуючись норм чинного українського правопису, використовуючи стиль ділового мовлення, необхідний для службових документів. Потрібно користуватися усталеною лексикою, наявною в академічних словниках, дотримуватися прийнятої наукової термінології, умовних символів та скорочень, уникати діалектизмів, описового публіцистичного стилю, нових іншомовних запозичень тощо.

ОФОРМЛЕННЯ РОЗДІЛІВ (ПІДРОЗДІЛІВ)

Текст основної частини поділяють на розділи, підрозділи, пункти та підпункти. Заголовки структурних частин «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з кількох речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої) з абзацного відступу.

Кожна структурна частина роботи починається з нової сторінки (крім назв підрозділів і пунктів у межах розділу). Не допускається розташування назв розділів, підрозділів, а також пунктів і підпунктів у нижній частині сторінки, якщо після неї міститься лише один рядок тексту. Відстань між заголовком структурних частин (за винятком заголовка пункту) та текстом повинна дорівнювати 3–4 інтервалам.

НУМЕРАЦІЯ

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, малюнків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знаку №.

Першою сторінкою кваліфікаційної роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці. Такі структурні частини кваліфікаційної роботи, як «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» не мають порядкового номера.

Інші розділи, підрозділи, пункти, підпункти нумерують арабськими цифрами в межах розділу. Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу. Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу й порядкового номера підрозділу, відокремленого крапкою. Після номера підрозділу (підпункту) ставлять крапку (наприклад: 1.1.; 1.3.; 1.2.4.). Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. У кінці номера повинна стояти крапка, наприклад: «1.3.2.» (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Далі в тому ж рядку наводять заголовок пункту.

ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ ТАБЛИЦЬ, РИСУНКІВ, ГРАФІКІВ ТА ДОДАТКІВ:

Ілюстрації (креслення, рисунки, графіки, схеми, діаграми, фотознімки) потрібно розташовувати безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. На всі ілюстрації повинні бути посилання у тексті. Якщо ілюстрації створені не автором роботи, необхідно зробити певні посилання, дотримуючись вимог чинного законодавства щодо авторських прав. Креслення, рисунки, графіки, схеми, діаграми, які містяться у тексті (за наявності), повинні відповідати вимогам державних стандартів.

Ілюстрації повинні мати назву, яку розташовують безпосередньо під зображенням. За необхідності під ілюстрацією розміщують пояснення (підрисуночний надпис). Ілюстрації позначаються словом «Рисунок...» та разом із назвою ілюстрації розташовують після пояснювальних даних. Наприклад, «Рисунок 2. Назва рисунка...» або «Рис. 2. Назва рисунка...». Ілюстрації потрібно нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком ілюстрацій, наведених у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу та порядкового номера ілюстрації, відокремлених крапкою, наприклад, другий рисунок третього

розділу позначається як «Рисунок 3.2» або «Рис. 3.2». Посилання на ілюстрації вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад, «Рис. 1.2».

Таблиці. Цифровий матеріал здебільшого оформлюють у вигляді таблиць. Проте до таблиць доцільно вносити й теоретичні дані. Таблицю варто подавати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці повинні бути посилання у тексті. Таблиці потрібно нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією у межах розділу (за винятком додатків). Номер таблиці складається з номера розділу й порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою. Наприклад, друга таблиця третього розділу позначається як «Таблиця 3.2».

Слово «Таблиця» вказують один раз праворуч над першою частиною таблиці. Якщо таблиця переходить на наступну сторінку, то над іншими частинами пишуть «Продовження таблиці» із зазначенням номера. Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери. Назву не підкреслюють. Заголовки таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони становлять одне речення із заголовком. Підзаголовки, що мають самостійне значення, пишуть з великої літери. У кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Заголовки та підзаголовки стовбців зазначають в однині.

Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на інший аркуш. При перенесенні таблиці на інший аркуш (сторінку) назву вміщують тільки над її першою частиною. Таблицю з великою кількістю стовбців можна ділити на частини і розміщувати одну частину під іншою в межах одної сторінки. Якщо рядки або стовбці таблиці виходять за формат сторінки, то в першому випадку у кожній частині таблиці повторюють її головну частину, а в другому – перший стовбець.

На всі таблиці мають бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено, наприклад, «у табл. 1.2». У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад, «див. табл. 1.3».

Якщо в тексті роботи зустрічається таблиця на всю сторінку то вона повинна бути надрукована в додатку. Порядковий номер рисунка і його назва проставляються під ним. При використанні матеріалів, запозичених із літературних джерел й цитуванні різних авторів, необхідно робити відповідні посилання, а в кінці роботи розміщувати список використаної літератури.

Додатки. Додатки оформлюються як продовження магістерської роботи на останніх сторінках. У додатки не виносяться список використаних джерел, допоміжні покажчики всіх видів, довідкові коментарі й примітки, які

є не додатками до основного тексту, а елементами довідково-супровідного апарату роботи, що допомагають користуватися її основним текстом.

Додаток повинен мати заголовок надрукований угорі малими літерами з першої великої асиметрично відносно тексту сторінки. По середині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток__» і велика літера, що означає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки (А, Б, В, та ін.) за винятком (Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ђ).

Текст кожного додатку за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатку. У такому випадку перед кожним номером ставлять позначення додатку (літеру) і крапку, наприклад: А. 2 – другий розділ додатку А; В. 3.1 – перший підрозділ третього розділу додатку В. Ілюстрації, таблиці та формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатку, наприклад: рис. Д. 1.2 – другий рисунок першого розділу додатку Д.

Кожен додаток повинен починатися з нової сторінки, із вказівкою в правому верхньому кутку слова «Додаток» і мати свою назву. За наявності в роботі більше одного додатку їх треба пронумерувати. Нумерація сторінок, на яких подаються додатки, має бути наскрізною і продовжувати загальну нумерацію сторінок основного тексту. Кожен додаток зазвичай має самостійне значення і може використовуватися незалежно від основного тексту. Відображення додатку в змісті роботи зазвичай буває у вигляді самостійної рубрики з повною назвою кожного додатка.

ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА ЦИТУВАННЯ ТА ПОСИЛАНЬ НА ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

Під час написання кваліфікаційного дослідження в основному тексті роботи подаються посилання на використані джерела – **не менше одного, двох посилань на сторінку роботи**. Такі посилання дають змогу відшукати та перевірити достовірність залучених джерел і цитувань, з'ясувати необхідну інформацію щодо змісту, мови, обсягу цитованого джерела. Посилатися потрібно на найбільш нові публікації того чи іншого автора. На більш ранні видання можна посилатися лише у тих випадках, коли в них є матеріал, не включений до останнього видання.

Список використаних джерел та літератури укладають відповідно до Державного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання: загальні положення та правила складання». Документ розміщений на сайті наукової бібліотеки Університету.

Посилання подаються у тексті роботи у квадратних дужках – [36; 42], де перша цифра – номер джерела у списку літератури, а друга – номер сторінки. Запозичені висловлювання обов’язково беруться у лапки (у вигляді цитати) з посиланням на першоджерело. Порушення цих вимог можуть кваліфікуватися як плагіат з відстороненням роботи до захисту.

Пряме цитування конкретного джерела не повинно перевищувати одного-двох абзаців. Кількість прямих цитат на одній сторінці роботи не повинна перевищувати 2–3. Не допустимо подавати цитати у висновках.

Загальні вимоги до цитування:

– текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, у якій він поданий у джерелі, зі збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, які викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;

– цитування повинне бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні не допускається;

– кожна цитата обов’язково супроводжується посиланням на джерело;

– при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами) потрібно бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело;

– цитування не повинно бути ні надмірним, ні недостатнім.

Усі помилки й друкарські неточності повинні бути виправлені. Число виправлень не повинно перевищувати п’яти на сторінку. Виправлення можуть бути зроблені від руки чорнилом чорного кольору.

Сторінки магістерської роботи з малюнками й додатками повинні бути пронумеровані наскрізною нумерацією. Першою сторінкою є титульний лист, який оформлюють за встановленим зразком (*Додаток В*). Після титульної сторінки розміщується зміст з вказівкою номерів сторінок.

РОЗДІЛ IV

АПРОБАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

У сучасних умовах реформування вищої освіти в Україні постійно підвищуються вимоги щодо рівня професійної підготовки фахівця. Накопичений у закладах вищої освіти досвід підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти свідчить про те, що апробація результатів наукового дослідження магістранта має стати обов'язковою умовою його компетентнісних навичок.

У зв'язку з цим, заклади вищої освіти все частіше включають до вимог до кваліфікаційних робіт апробацію наукових досліджень, у вигляді однієї-двох публікацій статей або тез, а також участь здобувача у двох-трьох науково-практичних конференціях різних рівнів (обласній, регіональній, всеукраїнській або міжнародній). Публікації можуть бути як одноосібними, так і у співавторстві з науковим керівником.

Тези наукової доповіді

Тези (від з англ. thesis – положення, твердження) – це коротко, точно, послідовно сформульовані ідеї, думки, положення доповіді, повідомлення, статті або іншої наукової праці.

Тези наукової доповіді, опубліковані до початку наукової конференції (семінару, симпозіуму), – матеріали попереднього характеру, що містять короткий виклад основних положень (ідей, думок, аспектів) наукової розробки, раніше не оприлюдненої в інших публікаціях.

Текст тез доповіді має такі складники:

- постановка проблеми в загальному вигляді;
- виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується доповідь;
- формулювання мети дослідження та його основних результатів;
- висновки й перспективи подальших досліджень.

Під час підготовки тез доповіді варто дотримуватись таких загальних вимог:

- у лівому верхньому куті за необхідності зазначається УДК;
- у правому верхньому куті розміщують прізвище та ініціали автора, за необхідності вказують посаду, місце навчання тощо;
- назва тез доповіді повинна відображати головну її ідею, думку, положення (2–5 слів) і друкується великими літерами по центру сторінки;

– послідовність викладу змісту може бути такою: актуальність проблеми, стан її розробленості в науковій літературі, визначення таких її аспектів, що потребують подальшої розробки й удосконалення; основна ідея, методи, засоби та прийоми досягнення кращих результатів; висновки, що містять самостійну думку, висловлену в кількох реченнях (з нового рядка);

– посилення на джерела, цитати, цифровий матеріал у тезах, як правило, не використовуються.

– Обсяг тез, як правило, складає від двох до п'яти сторінок. Оформлення тез згідно із вимогами організаторів конференції чи наукового заходу. Варто зазначити, що правила, запропоновані організаторами конференцій можуть дещо відрізнятися. Тому магістранту необхідно уважно ознайомлюватися з усіма правилами участі в обраній конференції.

Наукова стаття

Наукова стаття – це один із основних видів публікацій науковців, у якому подаються проміжні або кінцеві результати дослідження автора, висвітлюються окремі питання за темою дослідження, фіксуються наукові пріоритети автора.

Стаття повинна мати високий науковий рівень. Автор статті відповідає за правильність і достовірність викладеного матеріалу, точність представлених у роботі фактів (даних) та якість перекладу цитат з іншомовних джерел (за наявності). Стаття, що подається до фахового журналу має бути виконана на високому науковому рівні, не містити плагіату і за структурою, оформленням та посиланнями на джерела відповідати вимогам видання, в яке подана для публікації.

РОЗДІЛ V

ПІДГОТОВКА, ПОРЯДОК ТА ПРОЦЕДУРА ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Процедура захисту магістерських робіт передбачає кілька етапів, першим з яких є попередній захист. Магістерські роботи заслуховуються на засіданні кафедри музикознавства та культурології за встановленим графіком не пізніше, ніж за 3 тижні до початку підсумкової атестації. Попереднім захистом кваліфікаційної роботи може вважатися, за рішенням кафедри, виступ та участь студента у наукових конференціях – університетських, всеукраїнських, міжнародних тощо.

На попередній захист студент повинен подати надрукований та перевірений науковим керівником текст роботи. Попередній захист проводиться на засіданні кафедри за обов'язкової присутності завідувача кафедри та наукового керівника і передбачає такі процедурні етапи:

- 1) виступ автора кваліфікаційної роботи з повідомленнями про основні положення роботи;
- 2) детальні відповіді студента на усні та письмові запитання членів кафедри щодо змісту роботи;
- 3) виступ наукового керівника (консультанта) про якість виконання роботи, про можливість допуску роботи до захисту перед екзаменаційною комісією.

Кафедра робить висновки про готовність роботи до захисту, встановлює терміни опрацювання зауважень та подачі роботи, оформленої згідно з вимогами, на кафедру. Висновок кафедри є підставою для допуску роботи до захисту перед екзаменаційною комісією. Висновок кафедри відображається у Поданні голові екзаменаційної комісії щодо захисту кваліфікаційної магістерської роботи (*Додаток Д*).

У разі затвердження на засіданні кафедри рішення про недопуск до захисту кваліфікаційної роботи, здобувач вищої освіти за поданням декана факультету/директора навчально-наукового інституту відраховується з числа студентів Університету. Захист нової кваліфікаційної роботи (на іншу тему) можливий не раніше, ніж у наступний термін роботи ЕК в Університеті.

Рецензування кваліфікаційних магістерських робіт здійснюють висококваліфіковані викладачі чи науковці, які є фахівцями у певній галузі; спеціалісти з виробничих, наукових і проєктних організацій, що відповідають профілю виконаної кваліфікаційної роботи. Рецензія має бути об'єктивною, відображати як позитивні, так і негативні сторони роботи і містити рекомендовану оцінку за прийнятою шкалою оцінювання знань студентів.

Письмова рецензія подається на кафедру не пізніше ніж за 15 календарних днів до захисту кваліфікаційної роботи.

Особлива увага в рецензії приділяється:

- актуальності теми;
- вмінню застосовувати теоретичні знання для вирішення конкретних практичних завдань;
- наявності в роботі особистих пропозицій і рекомендацій, їх новизні, перспективності, практичній цінності;
- достовірності результатів, коректності та обґрунтованості висновків;
- якості літературного викладу (науковий стиль, мовна грамотність) та оформленню роботи;
- відповідності роботи існуючим вимогам до робіт такого типу;
- недолікам роботи.

Рецензент також має вказати дату рецензування роботи, своє прізвище, ім'я та по батькові, місце роботи і посаду, яку обіймає.

Студент має право заздалегідь ознайомитись із текстом рецензії.

Негативна рецензія не є підставою для недопущення роботи до захисту.

Етапи підготовки роботи до захисту:

1. Не пізніше, ніж за 10 днів до захисту студент подає в директорат інституту:

- електронну версію кваліфікаційної роботи на електронних носіях;
- зброшурований примірник кваліфікаційної магістерської роботи, підписаний автором і науковим керівником роботи;
- письмову рецензію на кваліфікаційну роботу;
- протокол аналізу звіту подібності, підписаний науковим керівником.

Рецензія та Подання голові екзаменаційної комісії до захисту кваліфікаційної роботи (*Додаток Д*) вкладається в файл, який підшитий в кінці кваліфікаційної роботи.

За сім днів до захисту кваліфікаційні роботи передаються до деканату факультету/директорату навчально-наукового інституту.

2. Для захисту кваліфікаційних робіт не пізніше, ніж за три дні до засідання екзаменаційної комісії директором інституту надається голові комісії:

- зброшурований примірник кваліфікаційної роботи, підписаний автором і науковим керівником роботи;
- подання голові екзаменаційної комісії щодо захисту кваліфікаційної роботи із довідкою про виконання навчального плану та успішності студента;
- висновок випускової кафедри і наукового керівника про виконання кваліфікаційної роботи та її допуску до захисту за підписами директора

інституту, завідувача випускової кафедри, наукового керівника дослідження та секретаря деканату;

- письмову рецензію на кваліфікаційну роботу;
- висновки кафедри про ступінь автентичності роботи.

3. Крім того, екзаменаційній комісії до захисту кваліфікаційної роботи можуть бути подані:

- друківані статті, тези, програми (сертифікати) конференцій за темою роботи, у яких автор брав участь;
- документи, що вказують на практичне застосування чи впровадження результатів кваліфікаційної роботи тощо;

До захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи магістрант повинен підготувати:

- доповідь, розраховану на 10 - 15 хвилин;
- за необхідності магістрант готує та подає кожному члену ЕК роздатковий матеріал.

Для супроводу доповіді магістрант до захисту готує презентацію на 12-15 слайдів, що має таку структуру:

- **титульний слайд**, у якому вказується назва закладу вищої освіти, кафедра, на якій виконувалася робота, тема, прізвище та ініціали магістранта, прізвище та ініціали, вчене звання та посада наукового керівника;

- **інформаційні слайди**, що містять:

- 1) основний зміст роботи (без зазначення підпунктів, що мають нумерацію 3 і більше цифр);
- 2) актуальність, науковий апарат (мета, завдання, об'єкт, предмет тощо);
- 3) зміст дослідження, який містить найістотнішу інформацію дослідження;
- 4) висновки (узагальнення результатів дослідження).

- **завершальний слайд**, який містить напис: «Дякую за увагу».

Технічні вимоги до оформлення презентації:

- параметри сторінки: розмір слайдів має відповідати розміру екрана; орієнтація слайда – альбомна; нумерація – арабськими цифрами;
- фон слайдів (бажано світлий) є елементом другого плану, має виділяти, підкреслювати інформацію, але не перекривати її;
- текст має бути простим, лаконічним, таким, що нагадує тези;
- матеріал на слайдах повинен викладатися послідовно, з дотриманням логіки;
- ілюстративні матеріали гарної якості;

- інформація з таблиць вставляється в матеріали за допомогою текстового редактора MS Word або табличного редактора MS Excel;
- при оформленні числових значень слід враховувати, що при посиланні на роки певного століття, слід рік вказувати арабськими цифрами, а століття – римськими (наприклад, 70-ті роки XX ст.);
- шаблон оформлення – однаковий для всіх слайдів.
- підготувати презентацію, яка має супроводжувати доповідь на захисті та має бути синхронізована з текстом виступу;
- потренуватися виголошувати доповідь;
- записати виступ на відео та критично проаналізувати недоліки;
- налаштуватися на той час, який відведено для презентації, щоб не порушувати регламент виступу.

Захист кваліфікаційної роботи проводиться на відкритому засіданні екзаменаційної комісії за участі не менш ніж половини її складу за обов'язкової присутності голови комісії. На захисті можуть бути присутні і брати участь в обговоренні всі бажаючі, не порушуючи при цьому порядку та процедури захисту.

Процедура захисту включає:

- доповідь студента;
- запитання до автора;
- озвучення висновків наукового керівника та рецензента;
- відповіді студента на запитання членів екзаменаційної комісії та присутніх на захисті (з дозволу та в порядку, визначеному головою комісії);
- заключне слово студента;

Практичні поради щодо підготовки презентації:

У доповіді студенту доцільно висвітлити такі важливі питання, як: обґрунтування актуальності теми дослідження; мети, завдання, об'єкту, предмету дослідження; що вдалося встановити, виявити, довести; якими методами це досягнуто; елементи новизни у теоретичних положеннях та в практичних рекомендаціях; з якими труднощами довелося зіткнутися під час виконання дослідження, які положення не знайшли підтвердження.

У виступі мають міститися також відповіді на основні зауваження наукового керівника та рецензента. Для кращого сприймання присутніми матеріалу бажано підготувати презентацію або виготовити на друкованій основі необхідні таблиці, рисунки тощо. Під час захисту кваліфікаційної роботи студент зобов'язаний дати вичерпні відповіді на всі зауваження у відгуках та рецензіях, а також у виступах на захисті. Захист кваліфікаційної роботи фіксується в протоколі екзаменаційної комісії.

Оцінка за результатами захисту кваліфікаційної роботи виставляється на закритому засіданні екзаменаційної комісії, після чого голова комісії публічно оголошується її випускнику і всім присутнім на захисті.

Тривалість захисту однієї кваліфікаційної роботи не повинна перевищувати 30 хвилин.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Оцінювання результатів захисту кваліфікаційних робіт здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Університеті 100-бальною накопичувальною системою контролю навчальних досягнень за такими орієнтовними показниками:

Таблиця 1.

Критерій за яким оцінюється робота	Максимальна кількість балів
1. Зміст кваліфікаційної роботи	55 балів
відповідність змісту роботи завданню та вимогам навчально-методичних рекомендацій щодо її виконання	10
самостійність вирішення поставленої задачі, виконання розрахунків, таблиць, графічного матеріалу тощо.	10
наявність елементів наукової (науково-практичної) новизни	10
повнота розкриття теми дослідження, відповідність висновків до поставлених завдань	10
відповідність стандартам оформлення	5
здобутки студента: *участь у конференціях; * наукові статті, тези виступів; * методичні розробки; * макети; *зразки матеріалів і виробів; * документи, які вказують на практичне застосування чи впровадження результатів кваліфікаційної роботи тощо	10
2. Захист кваліфікаційної роботи	45 балів
доповідь (логічність подання матеріалу; ефективність та доцільність використання ілюстративного матеріалу, його якість; культура мовлення доповідача)	15
обговорення роботи: вільне володіння проблематикою дослідження, вміння вести наукову дискусію та відстоювати власну точку зору, чіткість та лаконічність відповідей на поставлені запитання та ін.	30
Всього:	100 балів

При визначенні оцінки кваліфікаційної роботи береться до уваги рівень теоретичної, наукової та практичної підготовки студентів. Екзаменаційна комісія приймає мотивоване рішення по кожному магістранту щодо присвоєння йому кваліфікації магістра культурології за спеціалізацією аналітик в сфері культури.

Рішення екзаменаційної комісії про оцінку кваліфікаційної роботи приймається на закритому засіданні комісії відкритим голосуванням більшістю голосів членів комісії, які брали участь у її засіданні. За однакової кількості голосів голос голови екзаменаційної комісії є вирішальним. При визначенні оцінки роботи має бути врахована також думка рецензента.

Повторний захист кваліфікаційних робіт з метою підвищення оцінки не дозволяється.

У випадках, коли захист кваліфікаційної роботи не відповідає вимогам рівня підсумкової атестації, екзаменаційна комісія ухвалює рішення про те, що студент є неатестованим, про що здійснюється відповідний запис у протоколі засідання комісії. У такому випадку екзаменаційна комісія встановлює: може студент подати на повторний захист ту саму роботу з доопрацюванням чи він повинен опрацювати нову тему, визначену відповідною кафедрою навчального закладу. Повторний захист кваліфікаційної роботи дозволяється протягом трьох років після закінчення вищого закладу освіти, але не раніше наступної підсумкової атестації.

Студент, який отримав незадовільну оцінку за кваліфікаційну роботу, відраховується з вищого навчального закладу. Йому видається академічна довідка встановленого зразка.

Здобувачу вищої освіти, який не захищав кваліфікаційну роботу з поважних причин (підтверджених документами), може бути продовжено строк навчання до наступного терміну роботи ЕК, але не більше одного року.

Кваліфікаційна робота розміщується у репозитарії Університету / на сайті ННІКІМ протягом місяця після її захисту. На кафедру здобувач подає всю необхідну документацію не пізніше, ніж за день до захисту :

- роботу у форматі pdf;
- рецензію (скан копію);
- протокол аналізу звіту подібності, підписаний науковим керівником (скан копію);
- анотацію українською та англійською мовами обсягом не менше 200 знаків;
- ключові слова українською та англійською мовами (до 5 слів);
- назву роботи українською та англійською мовами;
- транслітерацію прізвища, ім'я, по батькові (англійськими літерами).

**Порядок переведення рейтингових показників успішності у
європейські оцінки ECTS**

Оцінка у балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Критерій оцінювання навчальних досягнень студента
90-100	«Відмінно»	A	За самостійно виконану роботу, зміст якої повною мірою відповідає темі, меті та завданням дослідження; коректно визначений і оформлений науковий апарат; здійснений глибокий і всебічний аналіз інформаційних джерел; текст роботи оформлений згідно з існуючими вимогами та вчасно поданий на розгляд кафедри; участь у наукових конференціях, семінарах, де були оприлюднені результати наукового пошуку; авторські висновки, які здійснено на високому рівні узагальнення й відповідно до завдань дослідження; змістовні практичні рекомендації; вміння вести дискусію.
82-89	«Добре»	B	За самостійно виконану роботу, зміст якої повною мірою відповідає темі, меті та завданням дослідження; коректно визначений і оформлений науковий апарат; здійснений глибокий і всебічний аналіз інформаційних джерел; текст роботи оформлений згідно з вимогами та вчасно поданий на розгляд кафедри; участь магістранта у наукових конференціях, семінарах, де були оприлюднені результати наукового пошуку; авторські висновки, здійснені на достатньому рівні відповідно до завдань дослідження; змістовно підготовлені практичні рекомендації; якісний захист та вміння вести дискусію. Втім, у вирішенні завдань дослідження та технічному оформленні мали місце окремі недоліки.
74-81	«Добре»	C	За самостійно виконану роботу, зміст якої повною мірою відповідає темі, меті та завданням дослідження; коректно визначений і оформлений науковий апарат; здійснений аналіз інформаційних джерел, проте лише тих, що є в основному списку літератури з теми дослідження; текст роботи, оформлений згідно з існуючими вимогами та вчасно поданий на розгляд кафедри; участь магістранта у наукових конференціях, семінарах, де було

			оприлюднено результати наукового пошуку; авторські висновки, які здійснено на неглибокому рівні узагальнення й в цілому відповідно до завдань дослідження; змістовно підготовлені практичні рекомендації. Проте у вирішенні завдань дослідження та технічному оформленні мали місце суттєві помилки.
64-73	«Задовільно»	D	Робота в цілому виконана самостійно, її зміст відповідає темі, меті та завданням дослідження; недостатньо коректно визначений та оформлений науковий апарат; аналіз інформаційних джерел не повною мірою відображає сучасний стан наукової розробки досліджуваної проблеми; авторські висновки не відповідають завданням дослідження, неглибокий рівень узагальнення; текст роботи у цілому оформлено згідно з вимогами, але зі значною кількістю помилок; робота невчасно подана на розгляд кафедри; відсутність участі у науково-практичних конференціях і семінарах; невміння доказово обґрунтувати свої судження.
60-63	«Задовільно»	E	Робота в цілому виконана самостійно, зміст відповідає темі, меті та завданням; недостатньо коректно визначений та оформлений науковий апарат; аналіз інформаційних джерел не відображає сучасний стан наукової розробки досліджуваної проблеми; висновки зроблено не відповідно до завдань дослідження та на неглибокому рівні узагальнення; текст роботи оформлено не відповідно до вимог зі значною кількістю грубих помилок; робота невчасно подана на розгляд кафедри; немає участі у науково-практичних конференціях, семінарах тощо; невміння доказово обґрунтувати свої судження. Рівень виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям.
35-59	«Незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX	Робота виконана несамотійно (із запозиченням тексту інших авторів) і не розкриває зміст дослідження; аналіз інформаційних джерел не відображає сучасний стан наукової розробки досліджуваної проблеми; текст роботи оформлено не відповідно до вимог зі значною кількістю грубих помилок; відсутність участі магістранта у наукових заходах тощо. Магістрант не може самостійно захищати основні положення дослідження, не дає відповіді на поставлені запитання членами ЕК, тому робота визнається невиконаною.

Рішення екзаменаційної комісії про оцінку кваліфікаційної роботи приймається на закритому засіданні комісії відкритим голосуванням більшістю голосів членів комісії, які брали участь у її засіданні. За однакової кількості голосів голос голови екзаменаційної комісії є вирішальним. При визначенні оцінки роботи має бути врахована також думка рецензента.

Повторний захист кваліфікаційних робіт з метою підвищення оцінки не дозволяється.

У випадках, коли захист кваліфікаційної роботи не відповідає вимогам рівня підсумкової атестації, екзаменаційна комісія ухвалює рішення про те, що студент є неатестованим, про що здійснюється відповідний запис у протоколі засідання комісії. У такому випадку екзаменаційна комісія встановлює: студент може подати на повторний захист ту саму роботу з доопрацюванням чи повинен опрацювати нову тему, визначену кафедрою навчального закладу. Повторний захист кваліфікаційної роботи дозволяється протягом трьох років після закінчення вищого закладу освіти, але не раніше, як під час наступної підсумкової атестації.

Студент, який отримав незадовільну оцінку за кваліфікаційну роботу, відраховується з вищого навчального закладу. Йому видається академічна довідка встановленого зразка.

ПОРЯДОК ЗБЕРІГАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Кваліфікаційна робота, що виконувалась на кафедрі, зберігається не менше одного року разом з такими документами:

- зброшурований примірник кваліфікаційної роботи, підписаний автором і науковим керівником роботи;
- завдання на кваліфікаційну роботу студенту (*Додаток А*);
- заява про перевірку кваліфікаційної роботи на автентичність (*Додаток Б*);
- рецензія;
- протокол аналізу звіту подібності, підписаний науковим керівником

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ ДЛЯ МАГІСТРІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 034 – КУЛЬТУРОЛОГІЯ

1. Протистояння культури постмодернізму культурі Нового часу на зламі ХХ–ХХІ століть.
2. Повсякденне життя людини як актуальна культурологічна проблема.
3. Витоки та характерні риси мистецтва поп-арту.
4. Символізація культури та культурні парадигми постмодерної доби.
5. Перформативні практики в сучасному культурному просторі України.
6. Відеоарт як напрямок мистецтва постмодернізму.
7. Розвиток станкового живопису Східної України часів Незалежності.
8. Творчість Тетяни Яблонської в контексті культурних концептів доби.
9. Народні промисли Сумщини: історія і сьогодення.
10. Антропологічні виміри мистецтва доби Відродження.
11. Традиції та сучасний стан розвитку екскурсійної діяльності в Україні.
12. Сучасний український театр: проблеми та перспективи розвитку.
13. Гончарне мистецтво України кінця ХХ – початку ХХІ сторіччя: історичне підґрунтя та сучасний стан розвитку.
14. Соціокультурні практики та екологічна проблематика в сучасному світовому мистецтві кінця ХХ – початку ХХІ століття.
15. Особливості стилю модерн в українському мистецтві першої третини ХХ сторіччя: архітектура, інтер'єр, графіка.
16. Плакат у світовій художній практиці: історична ретроспектива та сучасний стан розвитку.
17. Фотомистецтво України межі ХІХ–ХХ століть: регіональний контекст.
18. Українська театральна афіша ХХ – початку ХХІ століть: культурологічний аналіз.
19. Мистецтво колажу: витоки та сучасний стан розвитку.
20. Еклектизм в образотворчому мистецтві ХХІ століття.
21. Сакральна архітектура Сумщини.
22. Іконописна спадщина Слобожанщини: особливості стилю та питання реставрації.
23. Митець і його творчість в теорії індивідуалізованого простору культури Бориса Гройса.
24. Масове та елітарне мистецтво в сучасній культурі доби постмодернізму.
25. Культурні ресурси Слобожанщини, включені до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андрущенко В.П. Вища освіта в контексті глобалізації. *Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності*. Альманах КНЛУ. Київ, 2002, № 9.
2. Артемова Л. В., Беленька Г. В. Магістерська робота. Методичні рекомендації та вимоги до їх написання та оформлення. Київ : НПУ, 2001. 25 с.
3. Артюх С. Ф., Лізан І. Я., Голоп'яров І. В., Несторук Н. А. Основи наукових досліджень: підручник. Харків : УПА, 2006. 277 с.
4. Белуха М. Т. Основи наукових досліджень. Київ : Вища шк., 1997. 27 с.
5. Бітаєв В. А. Культура і молодь у контексті соціокультурних реалій. *Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності*. Альманах КНЛУ. Київ, 2002, № 9.
6. Бойко А. І. Духовно-ціннісний розвиток особистості в умовах соціально-освітньої трансформації. *Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності*. Альманах КНЛУ. Київ, 2002, № 9.
7. Вазинський С., Щербак Т. Методика та організація наукових досліджень. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
8. Воротіна Л. У., Воротін В. Є., Гуткевич С. О. Магістерська робота: методика написання і захисту: навч. посіб. Київ : Вид-во Європейського ун-ту, 2004. 81 с.
9. Грабченко А., Федорович В., Гаращенко Я. Методи наукових досліджень. Харків, 2009. 142 с.
10. Дороніна М. С. Технологія наукових досліджень (схеми та приклади) : навч. посіб. Харків : ІНЖЕК, 2006. 100 с.
11. Зацерковний В., Тішаєв І., Демидов В. Методологія наукових досліджень. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
12. Зюзіна Т.О. Культурологічна підготовка студентів у вищих навчальних закладах: теоретико-методологічні засади змісту освіти: монографія. Держ. зал. «Луган. нац. Ун-т імені Тараса Шевченка». Луганськ : ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2009. 384 с.
13. Ковальчук В. В., Моїсеєв Л. М. Основи досліджень: навч. посіб. 4-е вид. перероб. і допов. Київ : Професіонал, 2007. 240 с.
14. Колесников О. Основи наукових досліджень. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 144 с.

15. Коханко О. М. Основи науково-педагогічних досліджень: навч. посіб. для студ. ВНЗ. Хмельницький : ХНУ, 2005. 254 с.

16. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Київ : Кондор, 2006. 206 с.

17. Лянной Ю. О. Курсові, дипломні, магістерські: що про них потрібно знати. Методичні рекомендації до виконання та оформлення науково-дослідних робіт студентів. Суми : СумДПУ, 2001. 58 с.

18. Науково-дослідна робота магістрантів : навч. посіб. /укл.: Н. Н. Чайченко, О. М. Семенов, Л. М. Артюшкіна, О. М. Рудь. Суми : СОІППО, 2011. 72 с.

19. Ніколаї Г. Ю. Методологія та технологія науково-педагогічних досліджень: Навч. посібник для студ. та аспірантів муз.-пед. факультетів вищ. закл. освіти. Суми : Сум ДПУ, 1999. 107 с.

20. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. Київ : Центр навчальної літератури, 2010. 352 с.

21. Романчуков В. І. Основи наукових досліджень: навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 254 с.

22. Саух П. Основи методології та організація наукових досліджень. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 114 с.

23. Сергієнко Л. Технологія наукових досліджень. Київ, 2013. 88 с.

24. Сидоренко В. К., Дмитренко П. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. для вищих пед. закл. освіти. Київ : РННЦ «ДІНІТ», 2000. 260 с.

25. Сисоєва С., Кристопчук К. Методологія науково-педагогічних досліджень. 6Рівне : Волинські обереги, 2013. 360 с.

26. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень: підручник. Київ : Знання, 2005. 309 с.

27. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник. Київ : Знання, 2006. 307 с.

Електронні ресурси:

28. ДСТУ 8302:2015 Інформація та документація URL: https://kubg.edu.ua/images/stories/podii/2017/06_21_posylannia/dstu_8302.pdf (дата звернення: 16.03.2023).

ДОДАТКИ

Додаток А

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені А.С.МАКАРЕНКА

Навчально-науковий інститут культури і мистецтв

Кафедра музикознавства та культурології

Рівень вищої освіти – магістр

Спеціальність 034 Культурологія

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

(повна назва кафедри)

_____ (підпис) (ініціали, прізвище, вчене звання)

« _____ » _____ 202__ р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи _____

керівник роботи _____,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом від «__» _____ 20__ року, №__.

2. Строк подання студентом роботи _____

3. Вихідні дані до роботи _____

4. Зміст роботи (перелік питань, які потрібно розробити) _____

5. Перелік графічного (ілюстративного) матеріалу (із чітким зазначенням обов'язкових складових) _____

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	Завдання Прийняв

7. Дата видачі завдання_

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітки

Науковий керівник _____
підпис ініціали, прізвище, вчене звання

Студент _____
підпис ініціали, прізвище,

**ЗАЯВА
ПРО ПЕРЕВІРКУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ НА
АВТЕНТИЧНІСТЬ**

Я, _____, студент _____ групи,
виконавець кваліфікаційного дослідження _____
_____ на здобуття ступеня освітнього рівня
_____ підтверджую, що в моїй письмовій роботі не міститься
елементів плагіату (запозичень чужого тексту, опублікованого раніше на
паперовому або електронному носії, без посилання на автора і джерело). Усі
прямі запозичення з друкарських і електронних джерел, а також із захищених
раніше кваліфікаційних робіт, кандидатських і докторських дисертацій
мають відповідні посилання.

Я ознайомлений(а) з тим, що виявлення плагіату у моїй роботі є
підставою для недопуску мене до захисту.

Дата Підпис П І П

Приклад оформлення титульного листа

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Навчально-науковий інститут культури і мистецтв
Кафедра музикознавства та культурології

Гавриленко Анна Вікторівна

**ТВОРЧІСТЬ М. Л. БОЙЧУКА У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ
УКРАЇНСЬКОГО ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА ПЕРШОЇ
ТРЕТИНИ ХХ СТОЛІТТЯ**

Спеціальність: 034 Культурологія
Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Кваліфікаційна робота
на здобуття освітнього ступеня «магістр»

Науковий керівник

_____ Д.В. Будянський,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри музикознавства та
культурології

« ____ » _____ 2023 року

Виконавець

_____ А. В. Гавриленко
« ____ » _____ 2023 року

Суми 2023

Зразок змісту теоретичної кваліфікаційної роботи
(без практичної імплементації отриманих результатів дослідження)

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ІСТОРІОГРАФІЯ ПИТАННЯ ТА ГЕНЕЗА УКРАЇНСЬКОГО ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА ПЕРШОЇ ТРЕТИНИ ХХ СТОЛІТТЯ	7
1.1. Стан дослідження розвитку вітчизняного образотворчого мистецтва перших десятиліть ХХ століття.....	7
1.2. Особливості організації українського мистецького руху початку ХХ століття.....	16
1.3. Образотворче мистецтво України першої третини ХХ століття в контексті синтезу художніх тенденцій доби.....	25
Висновки до першого розділу.....	34
РОЗДІЛ 2. СПЕЦИФІКА ТВОРЧОСТІ ТА ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МИХАЙЛА БОЙЧУКА	36
2.1. Образотворча діяльність М. Бойчука: від «неовізантизму» до «бойчукізму».....	36
2.1.1. Краківський, паризький та львівський періоди творчості художника.....	37
2.1.2. М. Бойчук та Українська Академія мистецтв.....	47
2.2. Теоретичні засади педагогічної діяльності художника	58
Висновки до другого розділу.....	64
ВИСНОВКИ	67
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	71
ДОДАТКИ	78

**СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені А. С. МАКАРЕНКА
ПОДАННЯ ГОЛОВІ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ
ЩОДО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

Направляється студент _____ до захисту
кваліфікаційної роботи за спеціальністю _____
На тему: _____
Кваліфікаційна робота і рецензія додаються.

Директор ННІКМ _____ О. А. Устименко-Косоріч
(підпис) (ініціали, прізвище)

Довідка про успішність

_____ за період навчання на _____ факультеті (інституті)
з 20__ року до 20__ року повністю виконав навчальний план за спеціальністю
з таким розподілом оцінок за: національною шкалою: відмінно _____%, добре
_____%, задовільно _____%

шкалою ECTS: А _____%; В _____%; С _____%; D _____%; E _____%.

Секретар факультету _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Висновок керівника кваліфікаційної роботи

Студент(ка) _____

Керівник роботи _____
Підпис Ініціали, прізвище

Висновок кафедри _____ про кваліфікаційну роботу
Кваліфікаційну роботу розглянуто на засіданні кафедри «__»
_____ 20__ р., протокол № __ Студент _____
допускається до захисту даної роботи в екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри ОТМ _____
Підпис Ініціали, прізвище
«__» _____ 20__ р.

Методичне видання

Укладачі:

ЗАВ'ЯЛОВА Ольга Костянтинівна

ЛИТВИНЕНКО Алла Іванівна

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо написання та захисту кваліфікаційних робіт
для здобуття освітнього ступеня «Магістр»
для студентів спеціальності
034 Культурологія

Суми: СумДПУ, 2023

Свідоцтво № 231 від 02.11.2000 р.

Відповідальний за випуск *Кудріна О. Ю.*

Комп'ютерний набір *Стахевич О. О.*

Комп'ютерна верстка: *Стахевич О. О.*

Підписано до друку 27.03.2023

Формат 60×84/16. Гарн. New Times. Друк. ризогр.

Папір офсет. умовн. друк. арк. 2,62. Обл.вид.арк. 2,00.

Тираж прим. 100. Вид. № 7

Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка

40002, Суми, Роменська, 87

Виготовлено на обладнанні СумДПУ імені А.С. Макаренка